

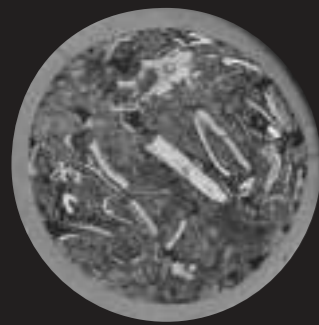
L'excavació arqueològica i l'actual projecte d'investigació

La recerca actual entorn de la necròpolis s'ha plantejat de manera multidisciplinària amb la participació d'experts i expertes en diferents àmbits.

Mitjançant l'excavació de les urnes es pretén ampliar i contrastar el coneixement obtingut en els darrers anys, quant al ritual desenvolupat per aquestes comunitats i a la llum de nous sistemes i tècniques d'anàlisi. Es vol comprendre la manera de concebre la mort d'aquestes comunitats i els gestos funeraris que l'envolten.

Procés d'excavació de les urnes.
Equip CPR

Tomografia de la capa d'ossos cremats de l'urna CPR-310-2B
CORELAB, Grup de Recerca Consolidat Geociències
Marines de la UB

La tasca principal dels arqueòlegs ha consistit a fer una microexcavació a l'interior de les urnes i a recollir i documentar tota la informació possible del seu contingut, una feina que s'ha dut a terme als laboratoris del Museu d'Història de Sabadell. El sediment recuperat s'ha analitzat per tal de recollir carbó, pol·len, restes de fauna o llavors que podrien estar relacionades amb el procés de cremació.

Un aspecte interessant és la troballa d'ossos d'ovelles, de cabres i de porcs que devien ser sacrificats i consumits en àpats funeraris o bé cremats a la pira acompanyant el difunt. En canvi, els caps de vaques o bous sense cremar i dipositats a la tomba semblen mostrar la importància del difunt, ja que aquest animal es considera un símbol relacionat amb el treball del camp i la producció agrícola.

Procés d'excavació de les urnes.
Equip CPR

Terra de cendres

La incineració ara
fa 3000 anys a
la necròpolis de
**Can Piteu-Can
Roqueta**

Organitzat per:

Institut d'Arqueologia
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Amb el suport de:

La necròpolis de Can Piteu - Can Roqueta

Ara fa 3.000 anys, la plana del Vallès estava ocupada per comunitats pageses que van adoptar un ritual funerari singular: la incineració. Això va significar un important canvi ideològic, perquè fins llavors els difunts eren inhumats en sepultures col·lectives excavades al subsol.

La necròpolis de Can Piteu - Can Roqueta, localitzada on ara hi ha l'EDAR Sabadell - Riu Ripoll, ocupava un extensió d'uns 850 m². Les excavacions que s'hi van fer entre 1999 i 2000 van traure a la llum més d'un miler de tombes de dos períodes diferents: el bronze final (1.100-750 aC) i la primera edat del ferro (750-600 aC). En total, es van recuperar més de 2.000 recipients ceràmics i uns 550 objectes metàl·lics.

El cementiri aplegava els difunts d'una mateixa població, la qual s'organitzava en granges familiars disperses pel territori circumdant, on disposaven dels camps de conreu i de les pastures per als seus ramats. La necròpolis actuava, doncs, com un centre vertebrador i d'identitat comunitària.

Situació i planta de la necròpolis al polígon industrial de Can Roqueta.
Base cartogràfica: Institut Cartogràfic de Catalunya, 1: 25.000. Dibuix de la planta: Equip CPR

Ara, l'Equip Can Piteu - Can Roqueta reprèn vint anys de recerca arqueològica entorn de la necròpolis per mitjà del projecte *El Vallès a finals de la prehistòria. Canvis i continuïtats a Can Roqueta i a l'entorn del riu Ripoll*.

Un tomba de la primera edat del ferro en curs d'excavació.
Equip CPR/Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya

Vista aèria de la necròpolis durant el procés d'excavació, amb la situació d'una bona part de les tombes documentades.

Equip CPR/Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya

La incineració

A partir dels referents etnogràfics i de les fonts grecoromanes, suposem que amb l'acció del foc es pretenia accelerar la separació de l'ànima del cos. És molt probable també que el fet concret d'incinerar el cadàver i enterrar-ne les restes recuperades en un recipient ceràmic anés acompanyat de nous ritus funeraris que, per la seva intangibilitat, l'arqueologia no pot percebre. És a dir, que el canvi en l'esfera funerària podia ser molt més profund del que les restes materials ens deixen entreveure actualment.

Recreació del ritual d'enterrament durant el bronze final.
Dibuix: Francesc Riart

Interior de la tomba 428, on destaca una gran urna central acompanyada d'altres vasos. Al costat es troba un vas fenici fabricat a torn.
Equip CPR/Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya

Restes de la coberta de pedres de la tomba 125.
Equip CPR/Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya

En síntesi, el cos del difunt preparat convenientment (sovint vestit i guarnit), es cremava en una pira funerària. Es podien necessitar uns 200 kg de fusta, principalment d'alzina, i un parell d'hores per cremar una persona adulta i aconseguir una cremació homogènia. Un cop acabada, es recollien les restes òssies i es dipositaven en un recipient ceràmic, l'urna cinerària, la qual es cobria amb una tapadora ceràmica per protegir el contingut i es dipositava en una fossa. Els objectes metàl·lics de guarniment personal del difunt també eren recuperats després de la incineració i es col·locaven dins la sepultura, ja fos a l'interior de l'urna, junt amb els ossos, o bé al costat. Finalment, un cop efectuat l'enterrament del dipòsit funerari, la tomba es clausurava i se senyalitzava mitjançant un petit túmul de pedres.